

Uppföljning Resepolicy 2018

Beslutades i Kommunfullmäktige 24 September 2018

Innehåll

1.	Resepolicyn uppföljning	3
2.	Mål i resepolicy	3
3.	Metod för uppföljning av resepolicy	3
4.	Uppföljning av målen	4
4.1	Resornas miljöbelastning ska minska	4
4.1.1	CO ₂ från tjänste- och privatbilar	4
4.1.2	Körda kilometer tjänstefordon och privatbil.....	5
4.1.4	Kilometer körda med privatbil i tjänst.....	6
4.1.5	Kilometer med flyg	6
4.1.6	Kilometer med tåg.....	7
4.1.7	Resor med företagskort X-trafik.....	8
4.2	Resekostnaderna per år ska minska.....	9
4.2.1	Kostnader tjänsteresor	9
4.3	100 % av de personbilar och de lätta lastbilar som köps in ska kunna drivas med förnybart drivmedel.....	10
4.3.1	Inköp av nya personbilar och lätta lastbilar	10
4.3.2	Andel fordon som kan drivas med i huvudsak förnybart drivmedel.....	10
4.4	100 % av personbilarna och de lätta lastbilar i kommunens fordonsflotta ska år 2020 kunna drivas med förnybart drivmedel.....	11
4.4.1	Andel drivmedel som i huvudsak innehåller förnybart bränsle	11
4.5	100 % av drivmedelsförbrukningen ska år 2020 bestå av förnybart drivmedel	11
4.5.1	Förnybar andel totalt i alla drivmedel	12
5.	Sammanfattning av uppföljning av målen	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1. Resepolicyn uppföljning

Resepolicyns mål ska årligen följas upp i kommunstyrelsen centralt enligt gällande resepolicy. Varje mandatperiod ska även en utvärdering ske av resepolicy, eventuella revideringar beslutas i samband med utvärderingen.

2. Mål i resepolicy

Det övergripande målet är att resor som företas av anställda i Gävle kommunkoncern är miljöanpassade, kostnadseffektiva och trafiksäkra. Mätbara mål för resepolicy är att:

- Resornas miljöbelastning ska minska.¹
- Resekostnaderna per år ska minska.²
- Antal tillbud per år ska minska.³

Mål för inköp, hyra och leasing av fordon:

- 100 % av person- och lätta lastbilar som köps in, korttidshyrs eller leasas ska kunna drivas med förnybart drivmedel.⁴

Mål för kommunkoncernens fordonsflotta år 2020:

- 100 % av personbilarna och de lätta lastbilarna i kommunens fordonsflotta ska år 2020 kunna drivas med förnybart drivmedel.
- 100 % av drivmedelsförbrukningen ska år 2020 bestå av förnybart drivmedel.

3. Metod för uppföljning av resepolicy

För denna uppföljning har främst statistik från tidigare år använts. I vissa fall har det funnits statistik att hämta från tiden före miljöstrategiska programmets antagande och i andra fall efter. Källor för statistiken är från miljöbokslut, resvaneundersökningar och Gävle Drift och Service samt fordonsamordnarna som tillhandahållit fordonsstatistik.

¹ Målet följs upp genom miljöstrategiska programmets har genom delmål om kommunkoncernens resor och transporter.

² Målet följs upp med indikatorerna: Minskad total resekostnad per år och anställd.

³ Målet följs upp med indikatorerna: Minskat antal tillbud per år.

⁴ Förnybart drivmedel syftar på bränsle som framställts av förnybara råvaror som t.ex. biobränsle. Fossila bränslen består av ändliga resurser som t.ex. olja eller kol, de genererar koldioxidutsläpp och har därmed klimatpåverkan.

4. Uppföljning av målen

Mätbara mål för resepolicy:

4.1 Resornas miljöbelastning ska minska

4.1.1 CO₂ från tjänstefordon och privatbilar

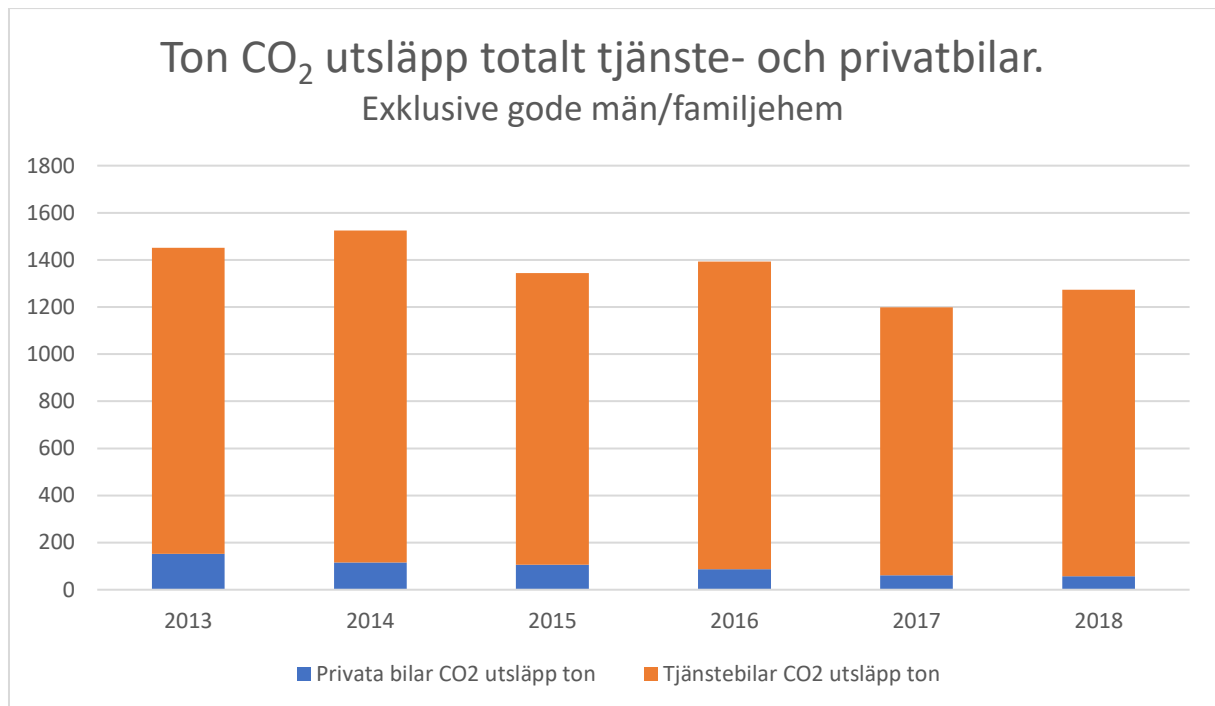

Diagram 1

Statistiken visar både upp- och nedgångar under perioden 2013-2017 beträffande ton CO₂ totalt. 2017 är det lägsta uppmätta värdet för totalen. Ökningen 2018 beror på att körsträckan med tjänstebilar har ökat under året.

4.1.2 Körda kilometer tjänstefordon och privatbil

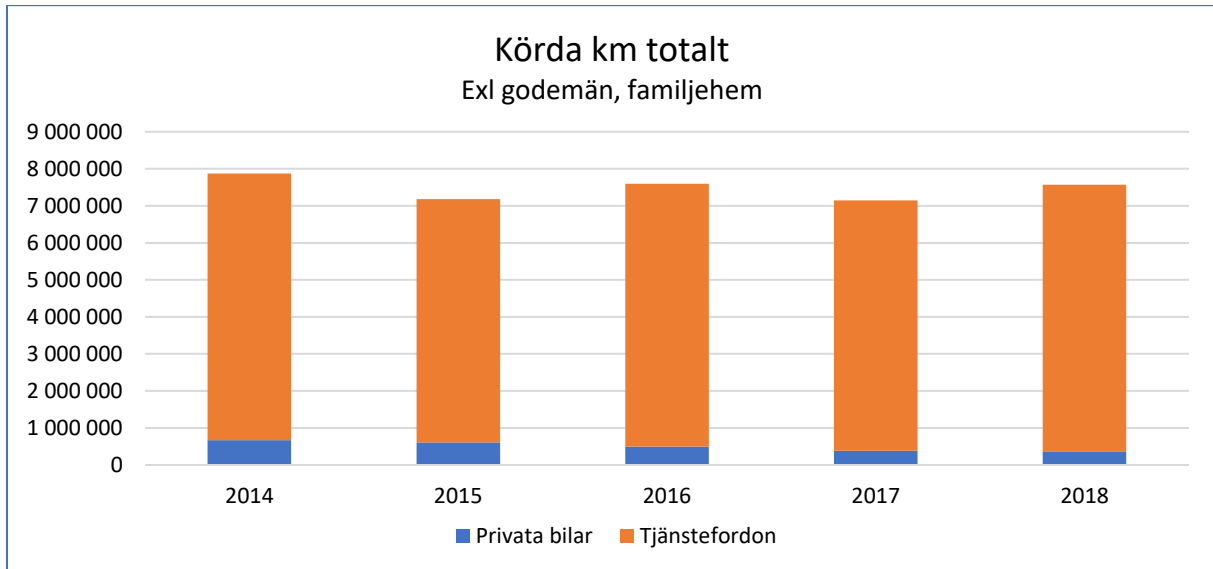

Diagram 2

De totala körda kilometrarna i kommunkoncernen har minskat något sen 2014 för att 2018 vara uppe på samma nivå igen. Privatbilskörningen har minskat. Om enbart tjänstefordon räknas så har den totala körsträckan ökat med ca 7 % från 2017 till 2018. Eftersom kommunens fordonspark blir alltmer fossilfri är det en fördel att tjänstefordonen används mer och privatbilar mindre. Dock behöver körda km med tjänstefordon också minska i enlighet med målet att minska körsträckorna.

4.1.3 Körda kilometer fördelat på förvaltning/bolag/förbund

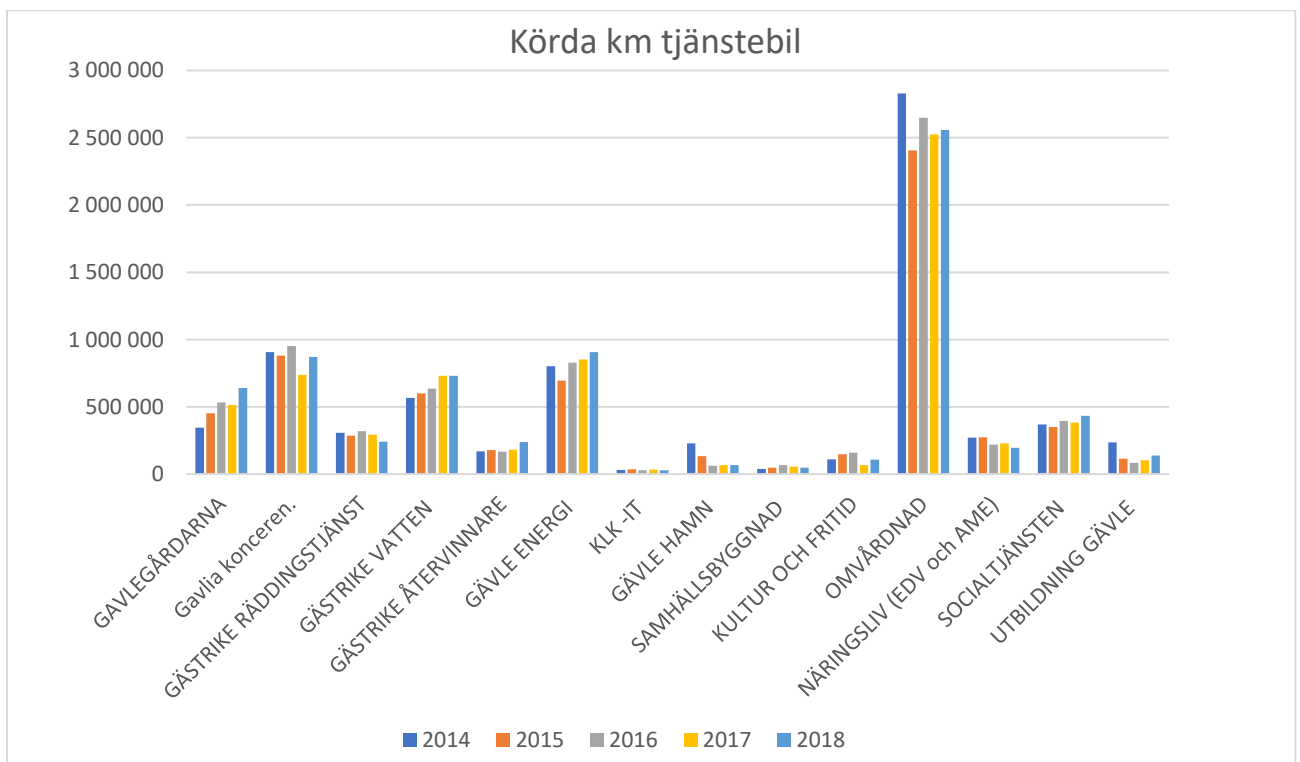

Diagram 3

Gavlegårdarna, Gavliakoncernen, Gästrike Återvinnare, Gävle Energi, Kultur och Fritid, Omvårdnad, Socialtjänsten och Utbildning Gävle har ökat körsträckan från 2017 till 2018. Övriga har minskat körsträckan något, eller ligger på samma nivå. Körda kilometer är kopplat till de uppdrag som ligger på respektive förvaltning och bolag.

4.1.4 Kilometer körda med privatbil i tjänst

Siffrorna som presenteras för privatbilkörning är statistik för de inrapporterade kilometrarna där anställda fått utbetald privatbilsersättning. Ett mörkertal finns för privatbil i tjänsten.

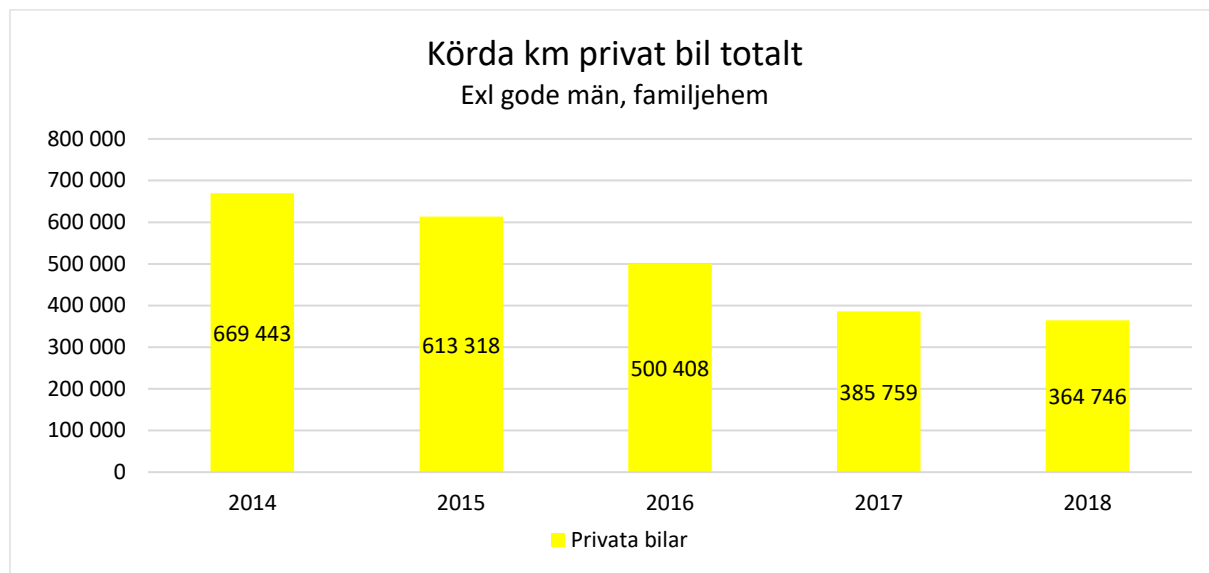

Diagram 4

Körda kilometer med privatbil för anställda och förtroendevalda har ständigt minskat vilket är i enlighet med målet i resepoliticy. 21 013 färre körda kilometer 2018 än föregående år.

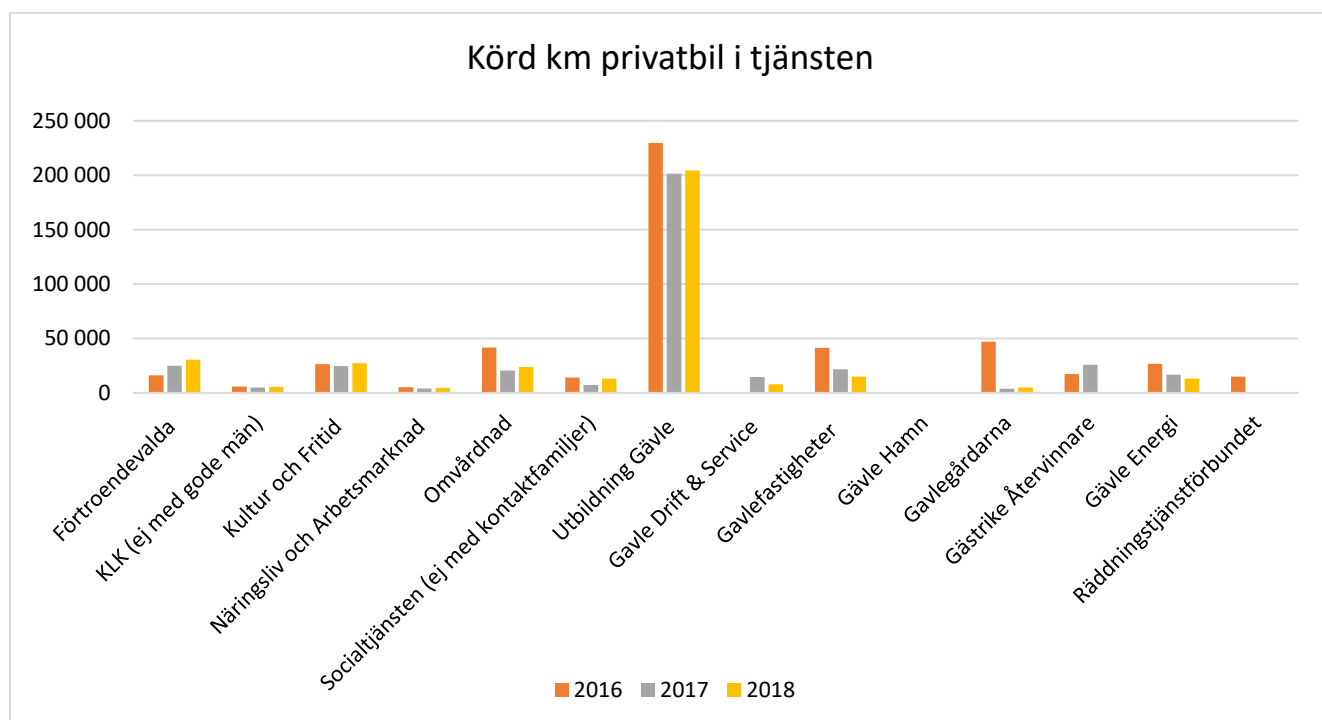

Diagram 5

Diagram 5 visar körda km med privat bil för anställda uppdelat per förvaltning, bolag och förbund, samt förtroendevalda i Gävle kommunkoncern. Exkluderat är resor med privat bil för gode män samt kontaktfamiljer då de inte regleras av resepoliticy. Från 2017 till 2018 har förtroendevalda, Kultur och Fritid, Omvårdnad, Socialtjänsten, Utbildning Gävle samt Gavlegårdarna ökat körda km med privat bil något, vilket visar att trenden går åt fel håll. Utbildning Gävle står fortfarande för den betydande delen av körda km med privat bil.

4.1.5 Kilometer med flyg

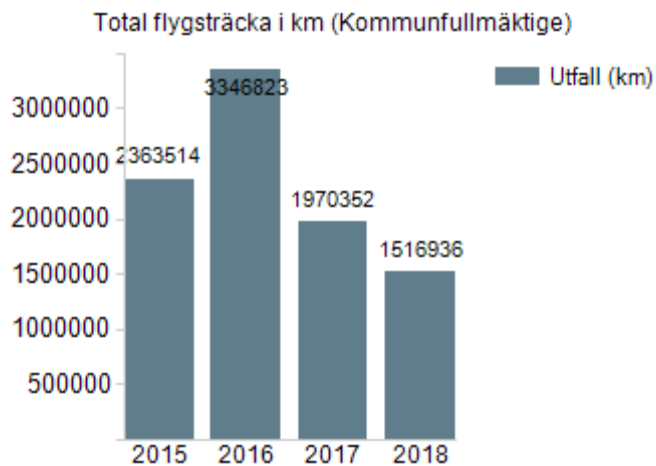

Diagram 6a

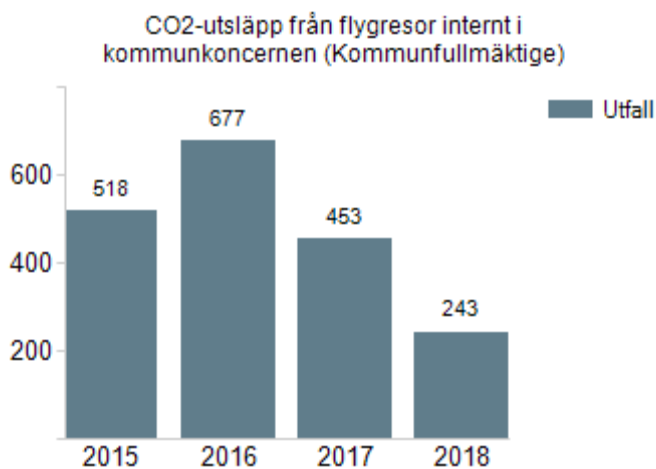

Diagram 6b

Totala flygsträckan i kilometer har minskat ytterligare från 2017 till 2018. Lägsta värdet är ifrån senaste mätningen 2018. Diagram 6b visar hur utsläppen av CO₂ följer samma trend.

4.1.6 Kilometer med tåg

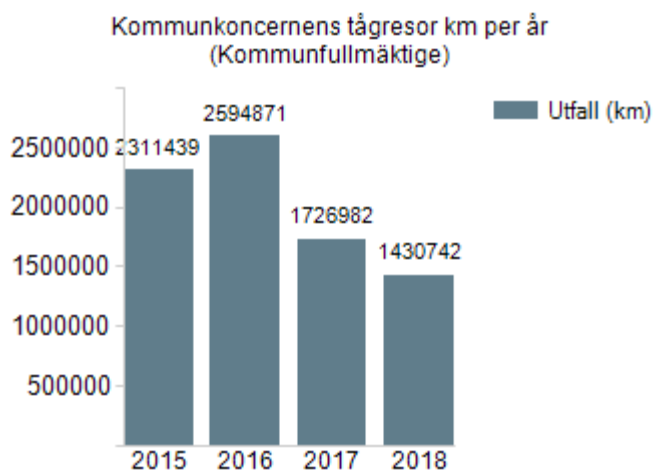

Diagram 7

Diagram 7 visar att tågresorna i kilometer ökar 2014-2016. Trenden vänder 2017 då tågresorna minskar kraftigt och 2018 är det ytterligare en minskning av tågresorna.

4.1.7 Resor med företagskort X-trafik

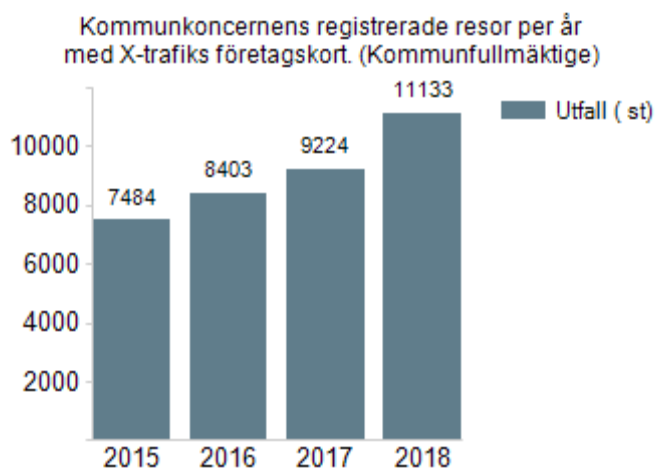

Diagram 8

Användandet av företagskorterna i regionala kollektivtrafiken har kontinuerligt ökat.

4.2 Resekostnaderna per år ska minska

4.2.1 Kostnader tjänsteresor

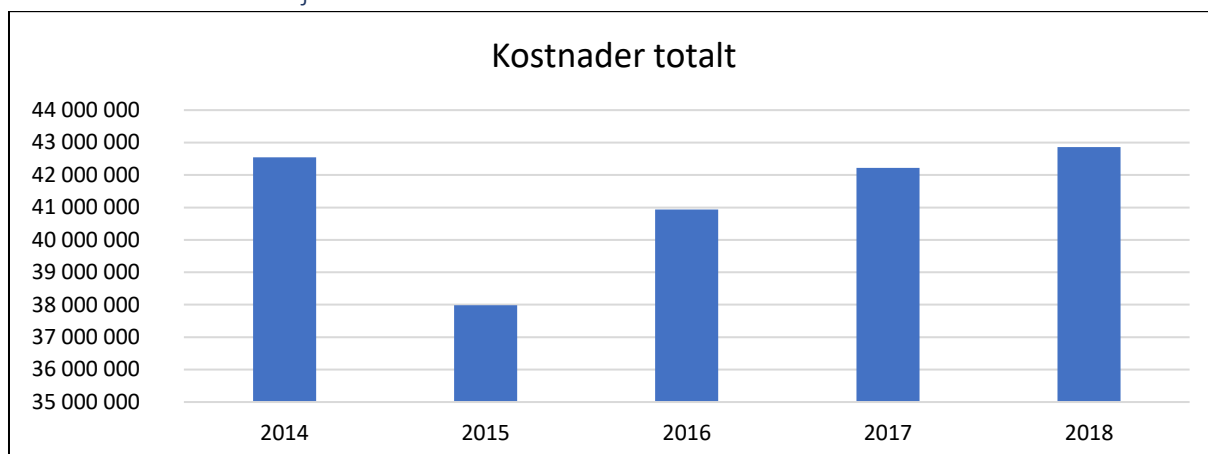

Diagram 9a

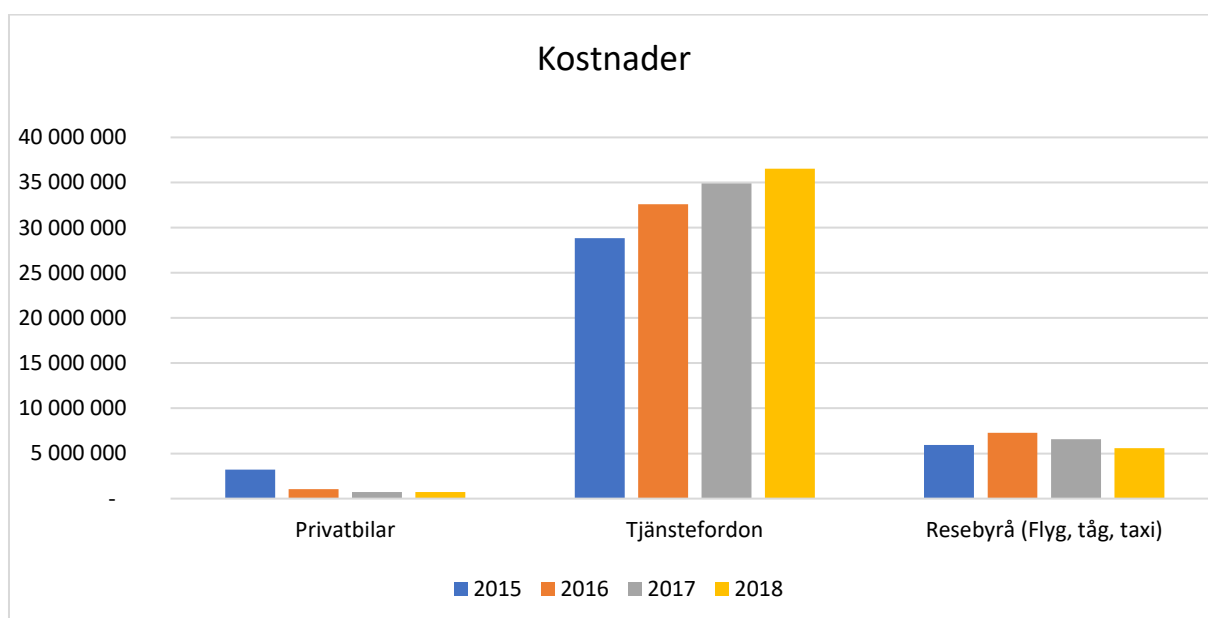

Diagram 9b

De totala kostnaderna för tjänsteresor har ökat totalt sett även om kostnaderna för privatbil och resebyrå har minskat de senaste åren. Det är tjänsteresorerna med bil som har ökat 2015-2018. När fordonscentraliseringen genomfördes synliggjordes kostnader som tidigare hade dolts, som till exempel; nedlagd arbetstid till tex åka med bil på service, underhåll eller skador som inte åtgärdats, eller att kostnaderna bokfördes på annat sätt i ekonomisystemet. I och med fordonscentraliseringen har alla kostnader synliggjorts och därmed finns det goda möjligheter att arbeta följa upp kostnader framöver, samt med att öka nyttjandegraden för varje bil i kommunkoncernens fordonspark och att dela fordon i större utsträckning, för att kunna minimera antalet fordon som kommunkoncernen leasar totalt sätt och att arbeta för att fler reser i enlighet med resepolicyens grundregler; att i första hand gå eller cykla alternativt använda resfritt möte, eller i andra hand resa kollektivt, och i tredje hand använda bil.

4.3 100 % av de personbilar och de lätta lastbilar som köps in ska kunna drivas med förnybart drivmedel

4.3.1 Inköp/leasing av nya personbilar och lätta lastbilar

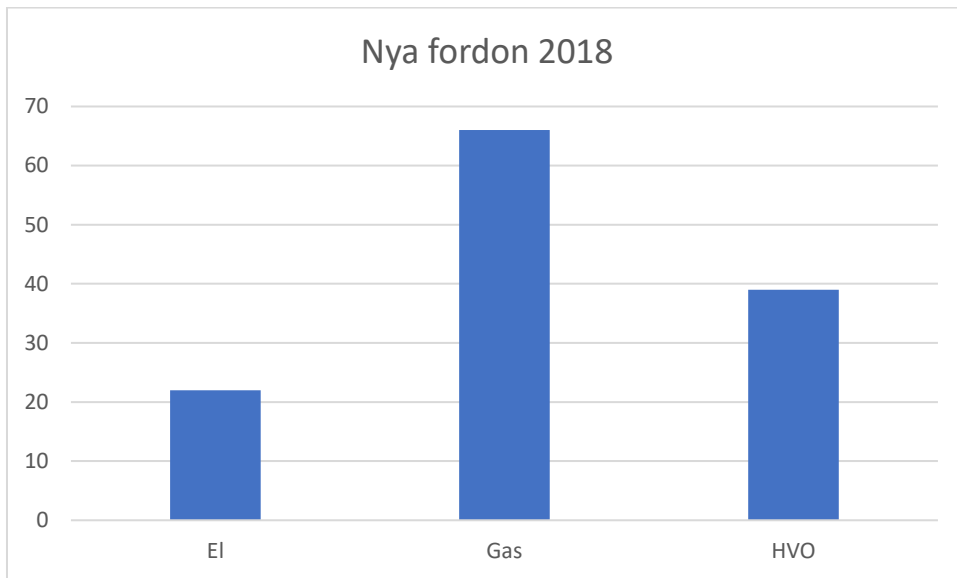

Diagram 10

Diagrammet visar inköp/leasing av fordon som kan drivas med förnybart drivmedel, dock endast fordon som har levererats under året. Fler fordon som kan drivas med förnybart drivmedel har beställts från Gavle Drift och Service. Totalt har 66 st gasbilar, 22 st elbilar, 39 st HVO-bilar levererats. En ökning av HVO- bilar har skett 2018 och dessa väljs om det inte är möjligt att ha en gas eller elbil.

4.3.2 Andel fordon som kan drivas med i huvudsak förnybart drivmedel

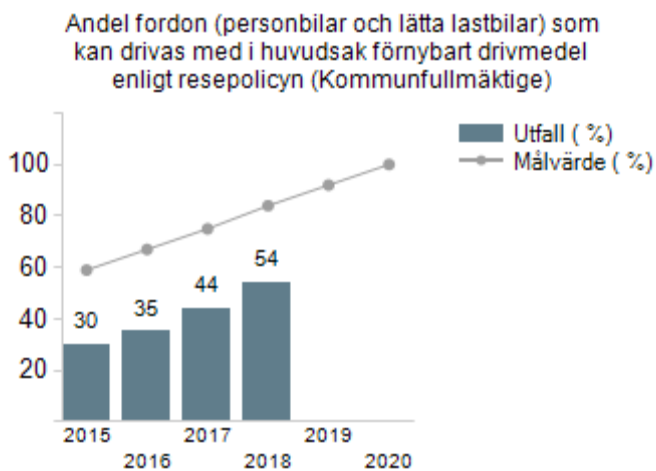

Diagram 11

Andelen fordon som kan drivas med förnybart ökar konstant från 2014, dock är utfallet i procent inte lika högst som målvärdet för något av åren. Andelen personbilar och lätta lastbilar i kommunkoncernens fordonspark som kan drivas med i huvudsak förnybara drivmedel har ökat från 44 % år 2017 till 54 % år 2018. Antalet bensinbilar har minskat till hälften medan antalet gas- och eldrivna bilar har ökat.

Via fordonscentraliseringen skapar Gavle Drift & Service tillgång till fossilfria fordon. På grund av nya EU-regler har produktionen av nya fossilfria fordon stått stilla under en tid 2018 och det har inneburit lång väntetid på nya fordon. Gavle Drift & Service har beställt 120 nya fossilfria fordon under 2018 men alla levererades inte under året, men däremot under 2019. Prognosen är att andelen fordon som kan drivas med förnybara fordon kommer att vara ca 70% våren 2019. En utmaning och en risk för att nå målet om 100% 2020 är de verksamheter som inte är villiga att byta ut sina fossildrivna fordon. En annan viktig aspekt är hur bilarna tankas av verksamheterna, det vill säga att fossilfria drivmedel används till alla de fordon som är anpassade för detta.

Mål för kommunkoncernens fordonspark år 2020:

4.4 100 % av personbilarna och de lätta lastbilar i kommunens fordonspark ska år 2020 kunna drivas med förnybart drivmedel

4.4.1 Andel drivmedel som i huvudsak innehåller förnybart bränsle

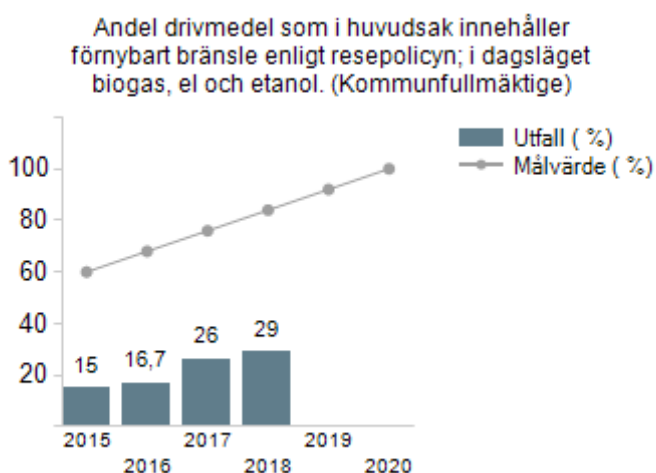

Diagram 12

Andelen har ökat från men utfallet i procent är inte tillräckligt för att nå målvärdet för något av åren därmed heller inte målet i resepolitiken. Andelen biogas, el, etanol och HVO i jämförelse med den totala drivmedelsanvändningen i kommunkoncernens fordonspark har ökat från 26 % år 2017 till 29 % år 2018. (Indikatorn anger inte att HVO ingår, men beräkningen gjordes så även år 2017.) En anledning till att ökningen inte varit tillräckligt snabb är att det har varit lång väntetid på nya fordon som har beställts. En annan anledning är möjligheten till att tanka är begränsad geografiskt, tex biogas där det finns ett tankställe i Gävle.

4.5 100 % av drivmedelsförbrukningen ska år 2020 bestå av förnybart drivmedel

4.5.1 Förnybar andel totalt i alla drivmedel

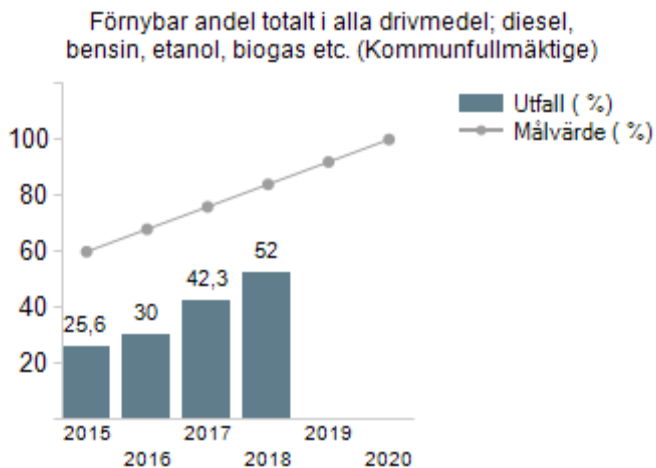

Diagram 13

Den förnybara andelen räknat på alla drivmedel har ökat från 42 % år 2017 till 52 % år 2018. En bidragande orsak är att biogas numera används till kommunkoncernens gasfordon i stället för fordonsgas där naturgas som är fossilt är inblandat. En annan bidragande orsak är att mängden förbrukad HVO till kommunkoncernens fordon ökade med 65 % från 2017 till 2018 medan mängden förbrukad bensin minskade med cirka 50 %.

1.1 Tillbud per år ska minska

1.1.1 Förekomna tillbud i tjänst

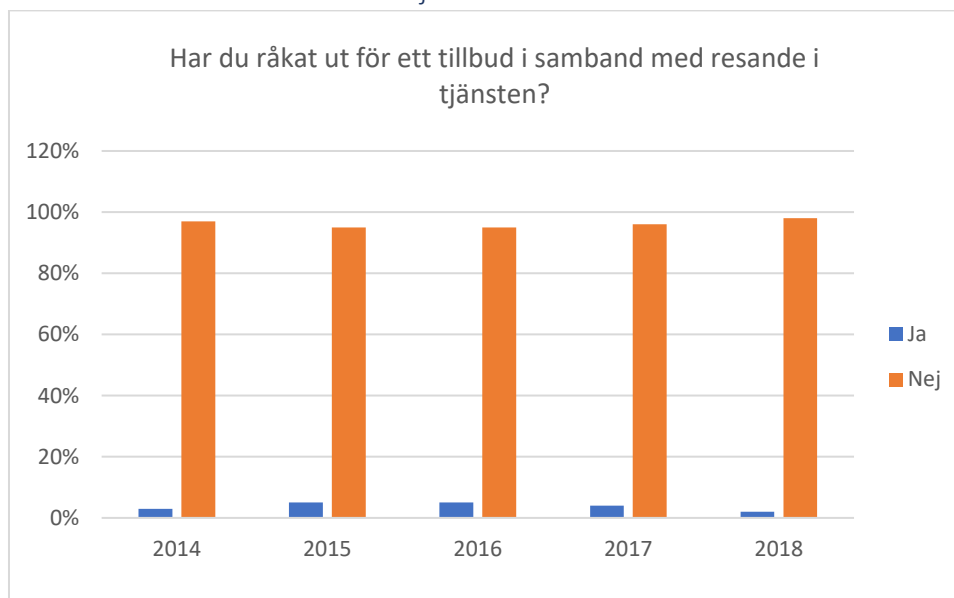

Diagram 14a

Andelen förekomna tillbud i tjänst har minskat från 2017 till 2018.

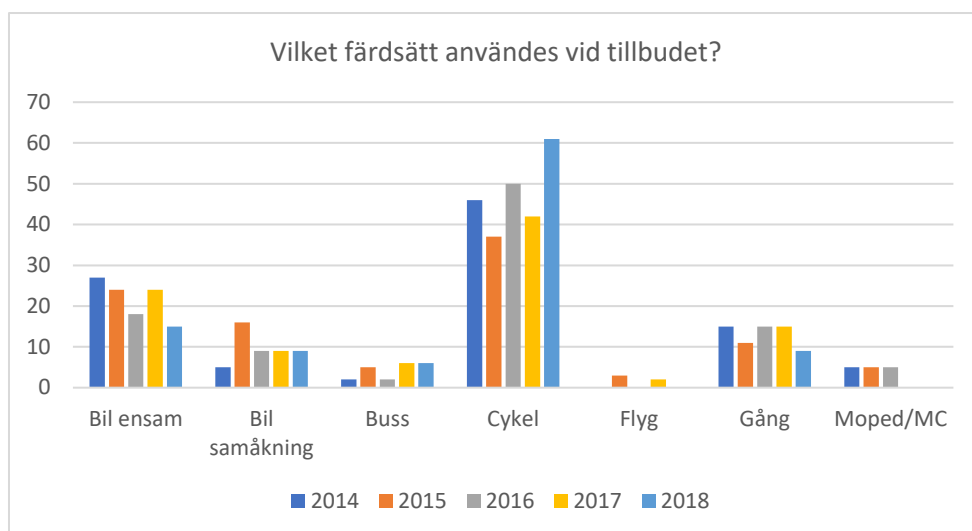

Diagram 14b

Statistiken kommer från en resvaneundersökning där endast en del av medarbetarna har svarat och visar ingen markant skillnad i procenten av medarbetarna som råkat ut för tillbud i tjänsten. 2014-2016 svarade ca 1500 medarbetare och 2017 inkom ca 3000 svar. 2018 svarade ca 1500 medarbetare. 14b visar att cykel är färdssättet där flest tillbud sker.

2. Analys av målen

Resornas miljöbelastning ska minska

Gävle kommuns interna miljömål visar vägen för de externa transportmålen och trenden är att det går åt rätt håll, men för långsamt. Som arbetsgivare har Gävle kommun visat många goda exempel på aktiviteter som bidrar till hållbart resande under 2018.

När det gäller utsläppen av CO₂ som genereras från tjänste- och privatbilar går trenden åt fel håll. Detsamma gäller körsträckor med tjänstebilar, samt antal flygresor under 50 mil som har ökat något.

Däremot ökar andelen förnybart i fordonsflottan vilket är ett bra exempel på att Gävle kommun visar vägen och bidrar till att tillgången av förnybara drivmedel och el-infrastruktur finns för invånare och näringsliv.

Vi flyger mindre totalt sätt och CO₂-utsläppen från flygresor har minskat från 453 ton till 243 ton från 2017 till 2018 vilket är positivt.

Resekostnaderna per år ska minska

Kostnaderna för tjänsteresor har ökat vilket innebär att trenden går åt fel håll totalt sätt, även om resekostnaderna från vår resebyrå har minskat samt kostnaderna för privat bil i tjänst. Dock ökar resorna med tjänstebilar och det finns goda sparpotentialer i tex nyttjandet av cyklar i verksamheterna samt att ha resfria möten i större utsträckning.

Felmarginaler

- Hur kostnaderna och statistikinsamling till tidigare uppföljningar av resepolicyen beräknats är i alla fallen inte tydliga vilket innebär risk för att underlagen inte till 100 % baserats på samma statistiska underlag.

3. Aktiviteter kopplade till implementering av resepolicyen 2018

Under 2018 har det operativa arbetet med att implementera resepolicyen och engagera medarbetare fortsatt. Flertalet utbildningar i verksamheterna har genomförts. Fokuset på utbildningarna har varit resepolicyen i sin helhet, men det har även genomförts utbildningar i resfria möten, Skype. Under 2018 avslutades projektanställningen för Samordnare hållbara resor. Detta har betytt att mindre aktiviteter har genomförts under 2018 års andra del. Det kontinuerliga arbetet med att möjliggöra och underlätta förutsättningarna för kommunkoncernens medarbetare har fortsatt i den omfattning som varit rimlig.

Kommunen har även deltagit i årets upplaga av Vintercyklisten som regionalt drivs av Region Gävleborg. Några av kommunkoncernens bolag har även på eget initiativ deltagit. Aktiviteten bidrar till medvetenhet kring möjligheterna att cykla vintertid. Samt att det finns ett samarbete med den lokala entreprenören för bussar som ska påvisa att personbilen inte behöver vara alternativet när cyklandet några få dagar om året blir för kämpigt.

Förvaltningarna har under året självständigt också arbetat med att främja hållbart resande i sina verksamheter. Omvårdnad har haft workshops och har samarbetat med Gavle Drift och Service för att ha hög nyttjandegrad och fordon som drivs med fossilfria drivmedel. Förvaltningar slogs vid årsskiftet 18/19 ihop och bytte namn till sektorer. Sammanslagningarna borde i förlängningen kunna leda till ett underlättat arbete med uppföljning av resepolicyen.

Miljöstrategiska programmet som till stor del ligger till grund för att resepolicyen implementeras kommer under nästa år att revideras. Detta arbete initierades i liten skala redan under 2018 och då uppdagades det att hållbart resande inom kommunkoncernen och inom Gävle kommun som geografiskt område är en viktig punkt.

4. Slutsats

Den reviderade resepolicyen har varit antagen hela andra halvåret 2018. Mycket arbete återstår och medarbetare behöver fortsätta involveras och engageras på alla nivåer. Kommunkoncernen behöver fortsätta arbetet med att främja hållbart resande och nyttja alla sina verktyg för att nå målen i resepolicyen och kontinuerligt se önskat utfall vid uppföljning.

Det finns ett behov av att **alla** nämnder och bolagsstyrelser tar större eget ansvar i uppföljningen av arbetet med resepolicyen i sin egen verksamhet.

Bilagor

Slutrapport Hållbart resande tjänst